

De Zoon van den Kustwachter

door

P. van Hall

G. F. CALLENBACH N.V. - NIJKERK

DE ZOON VAN DEN KUSTWACHTER

DOOR P. VAN HALL

Tekeningen van G. D. Hoogendoorn

G. F. CALLENBACH N.V. — UITGEVER — NIJKERK

I. FRIDTJOF

Ik wil jullie vertellen van een Noorsen jongen, die op een der kleine, rotsachtige eilandjes woonde, zoals er vele in en bij de fjorden liggen.

Om er te komen gaan we met de boot uit Rotterdam naar Bergen en van daar met een motorbootje naar het eiland, dat ongeveer zo groot is als Urk. Er wonen niet veel mensen; hier en daar staan wat kleine huisjes en schuren. Het huis van Fridtjof's vader is het grootste en mooiste van het eiland; 't staat vlak aan de kust. De groene luiken, die met wit zijn afgezet, geven er iets vrolijks aan. Naast het huis zie je hoge masten, waaraan allerlei signalen kunnen worden gehesen, die dienen om de schippers te waarschuwen en de weg te wijzen en dan staat er een kleine vuurtoren, die 's avonds een heldere lichtbundel over 't donkere water doet schijnen.

Fridtjof zou niet graag op 't land wonen, hij hield van het eiland. Je was er zo echt vrij, heel anders dan in de stad. En wat was de zee moo. wanneer zij daar lag als een spiegel onder blauwe hemel, maar ook als 't stormde en de golven woest tegen de rotsen werden opgezweept.

Een enkele keer mocht hij mee met de mannen, die op de rotsen eieren van allerlei vogels en wilde eenden raapten; dat was een gevaarlijk werkje, want de vogels bouwden vaak hun nesten op plaatsen, waar je haast niet kon komen en omdat Fridtjof in 't geheel niet bang was, bonden de mannen wel eens een touw om zijn middel, dat ze dan goed vasthielden en dan kroop hij voorzichtig op handen en voeten over de vooruitspringende rotsen om de eieren te zoeken.

Maar het meest was hij in zijn schik als hij met een der vissers mee naar zee mocht. Hij bleef dan een dag en

nacht weg. Het leven aan boord beviel hem best. Wat sloop je lekker in een hangmat en hoe fijn vond hij het als hij mocht helpen bij 't uitlaten van de netten of aller-

lei werkjes mocht doen, die de schipper hem opdroeg. Een enkele keer mocht hij 't roer houden, dan voelde hij zich alsof hij de schipper was.

In de zomermaanden kwam er een onderwijzer uit de stad. Hij logeerde bij Fridtjof's vader. Alle jongens en meisjes van het eiland kregen les van hem in de ruime keuken van het huis van den kustwachter.

Fridtjof was de oudste van de schoolkinderen. Hij kon goed leren; rekenen en aardrijkskunde waren zijn lievelingsvakken en hij hield dol van reisverhalen. Als hij een mooi boek te pakken had, kon hij 't achter elkaar uitlezen. De herfst- en wintermaanden waren voor de bewoners van het eiland de moeilijkste van het hele jaar. Het werd dan vroeg donker en als het dagen achtereen stormde en regende, of wanneer de sneeuw hoog lag, konden de kinderen de deur niet uit. Vader hielp Fridtjof bij 't leren van zijn lessen, en keek 't werk dat hij gemaakt had na. Daar hij goed werkte en veel las, was hij helemaal niet achter bij de jongens, die het hele jaar naar school gingen.

Vader begreep heel goed, dat z'n kinderen niet de hele dag met de neus in de boeken konden zitten en daarom leerde hij hen knutselen. Voor Fridtjof had hij een soort werkbank gemaakt, waarop hij naar hartelust kon timmeren. Hij had eens een naaidoos gemaakt van mooi hard hout; met een scherp houtsnijmesje sneed hij op het deksel allerlei figuren en van binnen maakte hij er kleine hokjes in voor klossen en knopen. Het was een cadeau voor zijn moeder, dat hij haar met Kerstmis wilde geven.

Misschien heb je wel eens gehoord, dat het Kerstfeest in Noorwegen op bijzondere wijze wordt gevierd. De moeders

bakken heerlijk kerstbrood en allerlei andere koekjes en er wordt een extra feestmaal klaargemaakt.

Die laatste dagen voor 't Kerstfeest waren voor de kinderen van den kustwachter altijd vol spanning, want dan bracht de postboot grote pakken mee waarin allerlei verrassingen zaten voor het feest. De kinderen mochten er nooit bij zijn wanneer ze werden uitgepakt en eerlijk gezegd vonden ze dat geheimzinnige wel leuk. Zelf mochten ze de Kerstboom optuigen met slingers en sterren en er de kaarsen in zetten en als het klaar was, legde ieder het cadeautje, dat hij voor de anderen gemaakt had, er bij neer. Op de tweede Kerstdag mochten al de kinderen, die met Fridtjof op school gingen, komen om 't kerstfeest mee te vieren. Zij verlangden er altijd naar, want de kustwachter vertelde een verhaal en hij deed het zo mooi.

Deze keer zou 't echter anders gaan. —

II. DE SCHIPBREUK

Gedurende enige dagen stond er een stevige zuidwester storm en het sneeuwde zonder ophouden; op sommige plaatsen lag de sneeuw meer dan een meter hoog. Was het mooi weer geweest, dan zouden de kinderen van de sneeuw hebben genoten. Zij zouden hebben kunnen sleën en sneeuwpoppen kunnen maken, maar 't was zo koud en guur dat ze met geen mogelijkheid naar buiten konden.

De kustwachter had het stormsein gehesen en telkens ging hij naar de vuurtoren om de ruiten schoon te vegen, opdat het licht er door zou kunnen schijnen.

Op de eerste Kerstdag werd het weer nog onstuimiger.

De golven sloegen hard tegen de rotsen en spatten met geweld uit elkaar. De zeemeeuwen cirkelden krijgend boven de huizen en de deuren en ramen klapperden door de wind.

De kinderen hoopten dat het weer zou opknappen, want als het zo bleef, kon het Kerstfeest niet doorgaan.

Op de tweede Kerstdag, toen ze net met het middageten klaar waren, hoorde de kustwachter een knal. Hij schrok er van en begreep dat het een schot van een vuurpijl moest zijn en dat betekende, dat er een schip in nood was. Hij trok dadelijk zijn dikke jekker aan, zette zijn zuidwester op, nam een verrekijker mee en ging naar buiten om te zien wat er gebeurd was. Hij tuurde over de schuimende golven en zocht met zijn ogen langs de horizon; eerst kon hij niets ontdekken, maar op eens, kijk, daar zag hij een vuurpijl omhoog suizen, hij nam de richting goed op en ontdekte toen de mast en de fladderende zeilen van een schip, dat in nood verkeerde.

Het schip was gestrand op een der gevaarlijke klippen niet ver van het eiland. Hij liep zo hard hij maar kon naar huis en luidde de grote bel, waarmede de mannen van de reddingboot werden geroepen als ze moesten uitrukken. Daarna ging hij naar de loods, waarin de reddingboot was geborgen en zette de deuren wagenwijd open; hij keek of alles in orde was en toen de sterke vissers, die de boot moesten roeien, allen present waren, kon ze direct te water worden gelaten. De bewoners van het eiland stonden op de kust met spanning te kijken naar de roeiers; het was bijna ondoenlijk de boot door de branding te krijgen, telkens werd ze teruggeworpen en de golven sloegen er over heen. De kustwachter schoot bij tussenpozen vuurpijlen af, om de bemanning van het gestrande schip

duidelijk te maken dat men hen had opgemerkt en poogde hen te redden.

Na een geweldige inspanning was eindelijk de verbinding tussen de reddingboot en het schip tot stand gekomen. Langs een sterk touw werden de opvarenden in de reddingboot overgebracht. Het was een heel ding voor die mannen hun schip te verlaten en 't over te geven aan de golven. Doornat en rillende van de kou kwamen ze eindelijk aan land. De bewoners van het eiland namen de schipbreukelingen mee naar hun huizen en deden wat ze konden om hen goed te verzorgen. Ook de kustwachter nam drie mannen in huis. Zij waren uitgeput en versuft tengevolge van de doorgestane angst. Moeder had echt medelijden met hen, zij zorgde voor droge kleren, zette sterke koffie en maakte gauw wat warm eten voor hen klaar.

Een der geredde matrozen was een ruwe klant; met een nors gezicht zat hij in een hoek van de keuken strak voor zich uit te kijken en wie iets tegen hem zei, werd afgesnauwd. Van tijd tot tijd begon hij opgewonden te praten en flapte er alles uit wat hem voor de mond kwam. Hij schold op allen en alles, daar was nu letterlijk niets goeds in de wereld. De arme kerel was er ook naar aan toe. Hij was alles kwijtgeraakt, zijn kleren en zijn opgespaarde geld, waarvan hij later hoopte te leven. In zijn verbittering dacht hij er niet aan, dat hij toch wel dankbaar mocht zijn, dat hij gered was.

Fridtjof had door al wat gebeurd was, voor een ogenblik het Kerstfeest vergeten, maar toen de spanning voorbij was, kreeg hij ineens het gevoel van een grote teleurstelling. Hij keek naar de klok, 't was over vijven, de middag was om, het was buiten al donker geworden. 't Was ellendig, dat die schipbreuk juist vandaag moest gebeuren, nu

kwam van 't feest waar hij zo naar verlangd had, niets terecht. Hoe meer hij er over dacht, hoe moeilijker 't werd. Hij raakte danig uit zijn humeur. Hij vond alles in huis even vervelend, de gezelligheid was weg door die vreemde mannen, die aan de tafel zaten en druk met Vader praatten, en dan die brompot daar in de hoek! Fridtjof wist niet waar hij 't zoeken moest. Pruilend liep hij heen en weer, hij verveelde zich en had nergens zin in.

In zijn balorige stemming sloop hij de voorkamer binnen, waar alles voor het feest klaarstond.

't Was er pikkedonker.

Voorzichtig steekt hij een van de kaarsen aan en bij 't zwakke flikkerende lichtje ziet hij iets van de glinstering van de slingers. Het wordt hem te machtig. Hij stampet met de voeten op de grond van kwaadheid — dan gaat hij op een stoel zitten, het hoofd in de handen. Zijn hart wordt al opstandiger.

Hoelang hij zo gezeten had, wist hij later niet. Wel herinnerde hij zich, hoe op eens de deur was opengegaan en Moeder binnenkwam. Eerst had ze niets gezegd. Zij was achter hem gaan staan en had alleen maar haar hand op zijn hoofd gelegd. Na een poosje begon ze te praten, zij bromde niet op Fridtjof, gaf hem geen standje, ze liet voelen, dat ze alles best begreep en dat deed hem goed. Ja, je kon altijd zo goed met Moeder praten, want ze luisterde naar alles wat je zei en dat deed ze nu ook. Fridtjof flapte er al zijn boze en onvriendelijke gedachten uit en Moeder hoorde het rustig aan. Toen vroeg Moeder: „wat denk je, zouden we het feest van avond kunnen vieren, nu 't vanmiddag mislukt is?”

Fridtjof keek verbaasd op. Hij had gedacht, dat er niets

meer aan te verhelpen was en hij vroeg: „Heeft u er iets op gevonden?”

„Ja, zeker,” zei Moeder. „Kijk, de storm is heel wat min-

der geworden en 't sneeuwt niet meer en ik dacht, jij kunt de jongens en meisjes best een boodschap brengen en vragen of ze vanavond tegen zeven uur willen komen. Wat zeg je van dit plan? Trek één, twee, drie je jas aan, doe

een das om, vraag Vader om een lantaarn, want het is buiten donker." Dat was een fijn plan en vlug maakte hij zich klaar en ging er op uit.

III. HET FEEST

Tegen zeven kwamen de kinderen opgetogen naar 't huis van den kustwachter. Voor de deur stampten ze de sneeuw van de schoenen om binnen geen vuile boel te maken.

Eerst werden ze in de keuken gelaten en toen allen present waren, werd de deur van de voorkamer opengemaakt en daar zagen ze de boom staan met de brandende kaarsen. De kleintjes gingen het eerst naar binnen, ze mochten op de voorste rij zitten en toen kwamen de groteren. Fridtjof's gezicht straalde van blijdschap.

Vader klapte even in de handen en toen ze allen stil waren, vertelde hij het verhaal van de geboorte van den Heere Jezus; daarna zongen ze een paar Kerstliederen en toen volgde de traktatie. Fridtjof hielp Moeder, die de chocolade in de keuken inschonk.

Maar wie zag hij daar?

't Was de mopperende matroos, die, toen het feest begon, niet mee naar binnen was gegaan. Hij zat in een hoek van de keuken, zijn hoofd rustte in zijn handen. Toen hij de vrolijke stemmen der kinderen de bekende Kerstliederen hoorde zingen, kwamen er allerlei herinneringen uit zijn eigen jeugd bij hem op en dit werkte er toe mee dat er in zijn hart langzamerhand een andere stemming kwam. De bitterheid maakte plaats voor meer zachtheid. Het verlangen om met de anderen rondom de kerstboom te zitten

werd al groter, maar ten slotte durfde hij niet, hij was bang ze te storen.

Toen Fridtjof hem zo zag zitten, begreep hij best wat er in zijn hart omging, hij had echt medelijden met hem en

dacht: ik wou, dat ik hem kon helpen, zoals Moeder mij geholpen heeft. Hij ging naar den matroos toe en toen hij naast hem stond begon hij zo goed en kwaad als 't ging een praatje met hem te maken. De brompot antwoordde eerst niets, maar Fridtjof hield vol en zei: „Ik kan best begrijpen, dat je van avond verdrietig bent, wil ik je eens wat zeggen? Ik was vanmiddag net zo boos en verdrietig als jij, want ik dacht, dat er door die schipbreuk van ons feest niets terecht zou komen en toen ik in m'n eentje in

de voorkamer zat, is Moeder gekomen en die heeft zo fijn met me gepraat. Ik kan je niet alles vertellen, wat ze gezegd heeft, maar ze zei ook, dat ik niet alleen aan mezelf moest denken, maar dat ik blij moest zijn, dat jullie allemaal gered bent en daar moest ik wat voor over hebben, zei ze en toen ik dat niet goed begreep, zei ze: Kijk eens, dat is nu juist het mooie van het Kerstfeest, dat het ons herinnert aan wat de Heere Jezus gedaan heeft, want, zei Moeder, die heeft voor ons ook alles over gehad, en Hij dacht nooit aan zich zelf. Zie je, ik wou, dat ik het je vertellen kon, zoals Moeder. Moeder zei, je kunt wel zeggen, dat heel het leven van den Heere Jezus een offer is geweest, ik denk, dat ze bedoelde, dat Hij voor ons zoveel heeft overgehad, zonder aan zich zelf te denken; nou begrijp ik wel, dat ik ook voor jullie wat over moest hebben en dat ik niet moest gaan zitten pruilen....” zo praatte Fridtjof en de matroos zat stil te luisteren, met bedroefde ogen keek hij voor zich uit. Moeder zei: „Kom jong, nu moet je me helpen de kopjes naar binnen te brengen, ze zitten op ons te wachten en Vader begint dadelijk met het verhaal.”

Fridtjof nam het blad, waarop de kopjes met chocolade stonden, maar voordat hij naar binnen ging, zei hij tot den matroos: „Kom, ga nu ook mee, er staat een stoel voor je klaar, ze zullen het allemaal prettig vinden als jij er ook bij bent en je zult er geen spijt van hebben, want Vader kan prachtig vertellen en ik denk, dat jelui allemaal een cadeautje krijgt.”

De matroos stond op en ging mee naar binnen.

Onderwijl Vader vertelde, keek Fridtjof zo nu en dan naar het gezicht van den matroos en hij verbeeldde zich, dat het er vriendelijker begon uit te zien.

't Werd een heerlijk feest! Tegen negen uur kwamen de ouders de kinderen halen, toen werden de cadeautjes uitgedeeld. Moeder was wat in haar schik met de prachtige naaidoos en ze gaf haar jongen een extra-knipooegje; Fridtjof begreep best wat zij daarmede wilde zeggen.

Vader had in de gauwigheid een paar boeken opgezocht en wat tabak in zakjes gedaan, dat waren de geschenken voor de schipbreukelingen.

Toen de kinderen weggingen, bleef Fridtjof nog een hele tijd aan de deur staan, om ze na te kijken; 't was zo'n leuk gezicht, dat donkere troepje, dat langzaam door de sneeuw baggerde, het licht van de lantaarns, die door de mannen werden gedragen, wierp zulke grappige schaduw en op de sneeuw. Voordat hij naar binnen ging, keek hij naar de prachtige sterren, die zo vrolijk aan de blauwe hemel stonden te schitteren — hij dacht aan God, die zo goed zorgt en in zijn hart was een blij gevoel van dankbaarheid.

De schipbreukelingen bleven nog een week en vertrokken toen met de postboot en de matroos, die eerst zo gemopperd had, zei bij 't weggaan tegen Fridtjof: „Jong, 'k zal nooit vergeten. wat jij voor mij hebt gedaan.”

IV. NAAR DE ZEEVAARTSCHOOL

Fridtjof had al jaren in stilte gehoopt, dat Vader en Moeder het goed zouden vinden, dat hij naar de zeevaartschool zou gaan. Hij wist wel, dat Moeder er tegen op zou zien, wanneer hij ver van huis ging en alleen in de vacaties thuis zou komen. Vader en Moeder wilden hun jongen graag helpen om zijn ideaal te verwezenlij-

ken en zo ging Fridtjof naar de zeevaartschool.

't Was een lange reis. Eerst met de postboot en dan een heel eind met de trein. De school lag op een groot plein, er waren veel jongens. Ze sliepen in grote slaapzalen met witte muren en in hangmatten. Fridtjof had al gauw in de gaten, dat het er heel streng toeging.

De jongens hielden zelf met grote zwabbers en dweilen de zalen schoon en na het eten hadden ze om beurten korvee en moesten ze helpen de tafels af te ruimen en de schalen en borden te wassen.

De eerste tijd voelde hij zich erg eenzaam en vaak dacht hij over alles wat Moeder in de laatste weken met hem had besproken en hij nam zich voor goed zijn best te doen en er voor te zorgen dat hij geen dingen deed, waarvoor hij zich zou moeten schamen en waarmee hij Vader en Moeder verdriet zou doen. Langzamerhand kreeg hij vrienden en raakte wat meer gewend aan dit nieuwe leven. Er werd hard gewerkt. 't Kwam hem nu goed te pas, dat hij veel van wiskunde hield, want daar werd veel aan gedaan. Moeilijk was ook in 't eerst het bestuderen van de zeekaarten, die zagen er heel anders uit dan de landkaarten, maar hij kreeg het best onder de knie, omdat hij er veel plezier in had. Er werd veel aan gymnastiek gedaan. Op de binnenplaats van de school stond een mast, die net zo opgetuigd was als een mast van een schip; er waren veel touwen en katrollen en er was ook een echte touwladder, die zo fijn heen en weer zwiepte als je er in klom. Zij leerden masklimmen, zeilen oprollen en nog veel meer.

Iedere Woensdag- en Zaterdagmiddag kregen ze les in roeien en later ook in zeilen.

Aan het eind van Juli was het overgangsexamen. Fridtjof

ging naar de tweede klas en kreeg een keurig uniform, een mooi donkerblauw pak met vergulde knopen, waarop een anker stond en een marinepet met een gouden koordje er om heen. Hij verlangde er naar, het thuis te laten zien.

Met de vakantie gingen de jongens naar huis. Fridtjof vond, dat de reis heel lang duurde. Op de postboot had hij 't druk met den kapitein en de matrozen, die met plezier naar zijn verhalen luisterden. Toen het eiland in 't zicht kwam, ging hij op de voorplecht staan om te kijken of er ook iemand op de steiger stond om hem af te halen en ja, al gauw ontdekte hij Vader, Moeder en de zusjes. Zij wuifden hem uit de verte toe. Wat waren ze blij elkaar weer te zien!

Fridtjof vertelde aan één stuk door over zijn werk, zijn vrienden. Telkens schoot hem weer iets nieuws te binnen, of een aardige grap, die ze onder elkaar hadden uitgehaald.

Zes weken genoot Fridtjof van het heerlijke vrije leven op het eiland en toen de vakantie voorbij was, ging hij met nieuwe moed naar de school terug.

V. DE EERSTE REIS

An het einde van het derde jaar moesten de jongens van de zeevaartschool een reis met een boot maken om zich praktisch te oefenen. De directeur had voor Fridtjof plaats besproken op een grote vrachtboot, die van Noorwegen naar Engeland ging en dan naar Frankrijk en Italië. Daar zo'n boot vele havens aandoet

om telkens nieuwe vrachten mee te nemen, kon zo'n reis soms maanden duren.

Het spreekt vanzelf, dat Moeder het druk had om allerlei voor de reis in orde te brengen; zij moest zorgen, dat Fridtjof voldoende ondergoed bij zich had. Vader liet een

houten kist timmeren die op slot kon en waarop Fridtjof's naam met grote witte letters werd geschilderd.

Moeder pakte de kist in, zij deed er ook het bijbeltje bij, dat Fridtjof van Vader gekregen had toen hij belijdenis had gedaan en zij legde er een briefje in, dat hij wel zou lezen als hij aan boord was. Moeder had daarin geschreven, dat zij hoopte, dat haar jongen goed zou oppassen en dat hij iederen dag aan God moest vragen hem te bewaren en te helpen om te vechten tegen allerlei lelijke din-

gen, want het leven aan boord en in de grote havenplaat-
sen was nu eenmaal niet zonder gevaar.

Op de afgesproken tijd ging Fridtjof aan boord. Hij stel-
de zich veel van die lange reis voor. Op de kaart had hij
de hele route bestudeerd en hij wist precies waar al de
havens lagen waar ze zouden lossen en laden.

Het leven aan boord was wel heel anders dan thuis en op
de zeevaartschool. Gelukkig had hij geen last van zee-
ziekte, maar 't duurde toch enige tijd voordat hij gewend
was aan het eten en de beperkte ruimte in 't vooronder,
waar hij met enige matrozen sliep.

De matrozen waren nogal ruwe klanten en hij vond het
fijn wanneer hij bij den kapitein op de brug mocht staan;
je kon van daar zo ver zien en het was een echte sport
voor hem met behulp van de kaarten en het kompas uit te
rekenen waar het schip precies was. Voor de rest moest
hij aan boord alles meedoen. Hij moest het dek zwab-
beren, bij 't lossen en laden helpen, in één woord alle
werkjes leren. Iedere dag genoot hij van alles wat hij
zag en meemaakte.

Soms gaf de kapitein aan 't scheepsvolk verlof aan wal te
gaan en een kijkje te nemen in de stad waar zij aanleg-
den. Op weg naar Italië bleef de boot enige dagen in Mar-
seille, maar daar gebeurde iets, wat niet zo prettig was.

Fridtjof was er met een paar matrozen op uitgegaan om
deze grote havenstad te bekijken. Eerst hadden ze langs
de kaden gelopen waar ook de boten liggen, die naar Indië
varen, en toen waren ze de stad ingegaan. Zij slenterden
langs de mooie winkels in de drukke straten, namen een
kijkje in een groot warenhuis, waar ze briefkaarten koch-
ten en kwamen eindelijk in een park waar een prachtige
fontein spoot. 't Was een smoorhete dag en zij waren blij

een klein restaurant te vinden waar ze wat konden rusten en iets gebruiken. 't Zat er vol, er waren ook matrozen van andere schepen en 't ging er luidruchtig toe. De matrozen bestelden bier en jenever. Fridtjof voelde zich hier niet erg op zijn gemak, hij was bang voor drank; zelf had hij limonade besteld waarin een stukje ijs dreef en hij dronk met een rietje zijn glas langzaam leeg. Hoe langer de matrozen bleven zitten, hoe meer ze dronken. Eén van hen raakte door de drank opgewonden en werd lastig. De anderen vonden dat vervelend en probeerden hem mee te krijgen, in die vreemde omgeving wilden ze liever geen ruzie hebben. Met veel moeite hadden ze hem eindelijk aan boord gekregen, maar toen ze met z'n allen in het vooronder nog wat zaten na te praten, begon de dronken matroos te sarren; hij probeerde Fridtjof bespottelijk te maken omdat hij geen drank had gedronken en zei, dat hij nooit een goed zeeman zou worden. Fridtjof liet het eerst langs zich heen gaan, maar toen hij hem begon te plagen omdat hij 's avonds in zijn bijbeltje las, werd hij geprikkeld en zeide een paar venijnige dingen terug en 't zou vast en zeker op een vechtpartij zijn uitgelopen, indien een van de anderen niet tussenbeide was gekomen.

De eerstvolgende dagen voelde Fridtjof zich echt ongelukkig, hij deed zijn best om er niets van te laten merken, want hij was bang, dat de kapitein en de stuurman te weten zouden komen wat er gebeurd was, en dan zou er zwaar gestraft worden en hij wilde niet voor verrader spelen.

De matrozen hadden om beurten de nachtwacht en de kapitein wilde dat Fridtjof daar ook aan meedeed. Bij goed weer betekende dat niet veel; alles liep dan vanzelf.

Ze zaten uren gezellig bij elkaar op het dek, en genoten van de mooie nachten en de frisse wind.

Zo was 't ook nu. 't Was een warme dag geweest en de koelte deed goed. De sterren stonden prachtig. De zee was spiegelglad. Een enkele vogel vloog achter 't schip aan. Van tijd tot tijd maakten ze elkaar opmerkzaam op een voorbijvarend schip en probeerden ze met de verreijker te zien uit welk land het kwam.

Ze hadden al enige uren stil bij elkaar gezeten, toen de matroos, die het voor Fridtjof had opgenomen tegen den dronken kameraad, de stilte verbrak en zei: „Nu zal ik jelui eens vertellen, wat mij verscheiden jaren geleden overkomen is. Jelui hebt me vroeger niet gekend; ik was toen een ruwe klant, 'k dronk een stevige borrel en kon als ik dronken was geweldig opspelen; maar 'k ben een ander mens geworden; 't is net alsof 't hier van binnen alles nieuw is geworden, 'k weet niet goed hoe ik dat moet uitdrukken, maar kijk, 't is zó, vroeger was het hier van binnen net alsof er een ijskorst om alles heen zat, 'k was een isegrimmig mens, maar dat ijs is weggesmolten door de zon van Gods liefde.”

Een der matrozen riep in eens: „Kerel, wat kan je mooi preken, 't lijkt wel of je een dominee bent.”

„Nou,” zei de ander, „luister nu maar, dan zal ik je zeggen hoe dat gebeurd is.”

En toen vertelde hij een verhaal van een schipbreuk en van de redding en van een Kerstfeest in 't huis van den kustwachter. Onder het vertellen waren de matrozen al dichterbij geschoven om toch vooral geen woord te missen; toen hij vertelde wat de zoon van den kustwachter voor hem was geweest, werd het hem even te machtig, er was ontroering in zijn stem. „Zie je,” zo zei hij, „nu geloof

ik, dat God er is, en dat Hij dien kleinen jongen heeft gebruikt om van mij een ander mens te maken en als ik het

later nog wel eens moeilijk had, want je bent niet in eens wat je wezen moet, dacht ik maar gauw aan dat Kerst-

feest op het eiland en als ik dan weer dacht aan de liefde van den Heere Jezus, die ons veel beter begrijpt dan de mensen en die ons altijd wil helpen als we 't moeilijk hebben, voelde ik me altijd weer sterker worden."

Fridtjof wist niet hoe hij 't had; hij zat stilletjes voor zich uit te kijken en nam van tijd tot tijd den matroos eens op. Hij durfde niets te zeggen en toen het verhaal uit was, ging hij uit de kring weg, en begon op 't dek heen en weer te lopen en hier en daar wat op te ruimen.

Tegen de morgen werd de wacht afgelost en de matrozen gingen naar kooi. Fridtjof kon in 't geheel niet slapen, hij lag in zijn hangmat voor zich uit te staren en luisterde naar het rustig ademhalen van de anderen.

's Middags na het eten maakte Fridtjof een praatje met den matroos, die zijn geschiedenis had verteld, en na een poosje zei hij: „Je moet me eens goed aankijken, heb je me nooit eerder gezien?"

„Welnee, natuurlijk ken ik je niet, anders zou ik het toch allang gezegd hebben."

„Nou, kijk eens goed! Herinner je je nog, hoe die jongen van den kustwachter er uit zag?"

„Je bedoelt, dien jongen over wien ik vannacht verteld heb! — nee, ik zou hem niet meer herkennen, het is ook al heel wat jaren geleden dat ik hem gezien heb."

Toen zei Fridtjof: „Ik ben die jongen; maar beloof me, dat je 't aan niemand vertelt, jij mag het weten, want ik vind het heerlijk, dat we elkaar weerzien, maar de anderen hebben er niets mee te maken."

De matroos wist niet hoe hij 't had; hij kon zijn oren niet geloven. Hij legde zijn handen op de schouders van Fridtjof en keek hem lang aan; „ja," zei hij eindelijk, „k geloof, dat ik 't nu zie."

Er volgde een mooie tijd aan boord; de kapitein had schik in zijn volk en toen de boot weer in Noorwegen terug was, kreeg Fridtjof een mooi getuigschrift, dat hem goed van pas zou komen bij 't verkrijgen van zijn einddiploma. Toen hij van boord ging, wachtte de oude matroos hem bij de loopplank en stopte hem een klein pakje in de hand: „Dit is voor jou, je mag het niet open maken vóórdat je thuis bent, misschien denk je later nog eens aan mij.”

VI. DE NIEUWE KUSTWACHTER

Vele jaren zijn voorbijgegaan sinds de eerste reis. Nadat Fridtjof zijn einddiploma had gehaald, ging hij op de grote vaart; verre reizen heeft hij gemaakt, hij kende zo langzamerhand de halve wereld.

Hij was even in de dertig, toen hij na het ontslag van zijn Vader tot kustwachter werd aangesteld en nu woont hij in het huis met de groene luiken.

Vader en Moeder wonen niet ver van hem af in een kleiner huis aan de andere kant van het eiland.

Fridtjof, die intussen getrouwd was, heeft twee kinderen; een jongen en een meisje. Die jongen leek precies op hem, hij hield ook zo veel van knutselen en Vader Fridtjof had er veel plezier in kleine houten scheepjes voor hem te maken. Uren lang kon hij daar aan werken.

De oude vuurtoren was afgebroken en daarvoor was een hoog ijzeren gevaarte in de plaats gekomen, met heel sterke lampen, 't was nu een draaiend licht dat grote lichtbundels over de zee wierp; 't was een hele klim om langs de wenteltrap naar boven te komen.

Fridtjof, die zoveel van de wereld had gezien, deed alles wat hij kon om de arme bevolking van het eiland vooruit te helpen. Hij verbeterde de vissersboten, had de mensen aangeraden, schapen en geiten te houden, dan hadden ze melk en wol en gedurende de lange winteravonden leerde hij de eilandbewoners lezen, schrijven en rekenen.

Zo waren er allerlei nieuwigheden gekomen, maar als 't weer Kerstfeest was, werd dit op dezelfde manier gevierd als toen hij jongen was, dan kwamen al de kinderen in zijn huis en in de voorkamer stond de keurig opgetuigde kerstboom.

De *oude* kustwachter vertelde, evenals vroeger, de Kerstgeschiedenis, grootmoeder hielp bij 't rondnemen van de chocolade en de koek en Fridtjof vertelde een verhaal. Die avond was een hoogtepunt in het eenzame leven van de bewoners van het eiland.

Eens toen hij 't verhaal verteld had, en 't tijd was om naar huis te gaan, klom Fridtjof's zoontje op zijn knie en vroeg: „Toe, Vader, vertel nu nog eens de geschiedenis van het horloge” en Fridtjof was niet te goed of hij moest het doen. Hij deed 't verhaal van zijn eerste reis en van den matroos, die hem 't pakje had gegeven, waarin 't horloge had gezeten, dat hij nog altijd gebruikte.

Groot en klein luisterde aandachtig en Fridtjof eindigde zijn verhaal met een opmerking, die de kleintjes wel niet helemaal begrepen zullen hebben, maar die hem heel veel te zeggen had: „De zon van Gods liefde doet de harde ijskorst smelten, die een arm mens het hart bevroren deed.”